

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

**Извештај Комисије за оцену и одбрану магистарске тезе: *Костим као сегмент
социокултурних промена у Пожаревцу крајем XIX и почетком XX века***

Одлуком Наставно-научног већа на седници одржаној 26. јуна 2014. године изабрани смо у Комисију за оцену и одбрану магистарске тезе ДРАГАНЕ МИЛОРАДОВИЋ, етнолога запосленог у Историјском архиву у Пожаревцу, под насловом КОСТИМ КАО СЕГМЕНТ СОЦИОКУЛТУРНИХ ПРОМЕНА У ПОЖАРЕВЦУ КРАЈЕМ XIX И ПОЧЕТКОМ XX ВЕКА

Пошто смо прегледали текст рада, као и документацију која нам је достављена, подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

Рад Драгане Милорадовић има 176 страна компјутерски обрађеног текста и 10 страна документације (списак извора коришћених у раду, библиографија). Поред *Увода* (с.9-18) и *Завршних разматрања* (с.152-176), рад садржи три тематске целине које су издељене на више поглавља: *Архивска грађа као извор и фотографија као специфичан медијум* (с.19-34), *Социокултурне прилике у којима се посматра феномен* (с.35-87), *Кроз албум фотографија-костим између истока и запада* (с.91-151).

Кандидаткиња је у обради ове теме користила расположиве архивске фондове и збирке из Историјског архива у Пожаревцу који до сада нису били предмет етнолошке анализе (збирке фотографија Историјског архива у Пожаревцу и приватних колекција). Анализирала је битне факторе који су утицали на модернизацију друштва и издвојила мање временске целине (осамдесете године XIX века до 1900, и од почетка XX века до почетка Првог светског рата, а потом од ослобођења 1918. до позних двадесетих година XX века).

Кандидаткиња је истражила социокултурне промене у Пожаревцу фокусирајући се на костим и темељним истраживањем на основу репрезентативног узорка фотографија и других релевантних извора сагледала културни контекст и промене у костиму крајем XIX и почетком XX века.

У првом делу рада под насловом *Архивска грађа као извор и фотографија као специфичан медијум* Драгана Милорадовић је објаснила све истраживачке поступке архивистичког сређивања, обраде и вредновања неколико репрезентативних збирки фотографија у Историјском архиву у Пожаревцу, датованих од 1880. до 1920. године. Прва збирка фотографија 1880-1920, коју је кандидаткиња назвала „Пожаревљани“ обухвата 357 фотографија у формату визит-карти. Друга збирка у оквиру архивског фонда *Удружење „Слога“* обухвата 110 фотографија великог формата и 60 фотографија кабинет формата. Кандидаткиња је у обради ове теме користила обимну архивску грађу из фондова и збирки Историјског архива Пожаревац, Архива Србије и Архива Југославије.

Темељно вишегодишње истраживање архивских и других извора презентовано је у нешто обимнијем другом делу рада названом *Социокултурне прилике у којима се посматра феномен* у коме је кандидаткиња у неколико целина истражила урбане и социјалне промене у Пожаревцу крајем XIX и почетком XX века. Сагледавањем сложених политичких, друштвених, демографских, економских и образовних промена кандидаткиња је дала јасан оквир друштвеног живота града пре и после Великог рата.

У трећем делу рада под насловом *Кроз албум фотографија-костим између истока и запада* кандидаткиња је истражила промене у *фиксираним* и *модном* костиму у Пожаревцу узимајући у обзир културни и породични живот крајем XIX и почетком XX века. Истражила је промене у *фиксираним* костиму, које су уочене досељавањем становништва из средње Европе, као и повратком учених људи из иностранства. Анализирала је привредне промене у Пожаревцу и утицај на друштвени живот, посебно промене у статусу жене које су проистекле из прихватања европског модног костима и начина живота. Кандидаткиња је издвојила неколико функција костима и закључила да је српски грађански костим током XIX века имао интегративну функцију. Домицилно и досељено становништво у Пожаревцу прихватило је у то време главне елементе грађанског костима. Кандидаткиња закључује да су неке породице прихватајући српски грађански костим у њега уградиле елементе свог етничког идентитета, па је костим имао и репрезентативну функцију. Издвајајући и друге функције костима кандидаткиња их пореди на крају XIX века и после Првог светског рата.

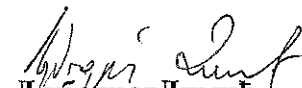
У обради ове теме кандидаткиња је користила најрелевантнију студију Мирјане Прошић-Дворнић, али је темељном анализом и интердисциплинарним приступом продубила научна сазнања о костиму и културним процесима у Пожаревцу који до сада нису били предмет истраживања.

Имајући у виду наведене чињенице, предлагемо Наставно-научном већу Филозофског факултета да одобри одбрану магистарске тезе „**КОСТИМ КАО СЕГМЕНТ СОЦИОКУЛТУРНИХ ПРОМЕНА У ПОЖАРЕВЦУ КРАЈЕМ XIX И ПОЧЕТКОМ XX ВЕКА**“, кандидаткиње Драгане Милорадовић.

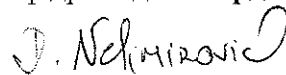
У Београду, 8.08.2014.

КОМИСИЈА

проф.др **Сенка Ковач** (ментор)

проф.др **Љубодраг Димић**

проф.др **Илдико Ердеи**

доц. др **Данијела Велимировић**